

Studie IIHF o evropských hráčích odcházejících do Severní Ameriky

1. ÚVOD A TVRZENÍ

Následující studie je založena na výzkumu evropských hráčů, kteří byli draftováni a/nebo podepsali smlouvu s IIHF kluby, a kteří odjeli hrát Národní hokejovou ligu (NHL), anebo některou vedlejší ligu, anebo hlavní Kanadskou juniorskou ligu (CHL)¹. Provedený průzkum zahrnuje 3 kategorie Evropanů:

1. Evropané, kteří před odchodem odehráli minimum 400² NHL her, včetně Evropanů, kteří končí v sezoně 2005/2006 (93 hráčů).
2. Evropané v NHL anebo vedlejších ligách v letech 2000/2006 (621 hráčů).
3. Evropané, kteří byli draftováni do CHL v letech 1997–2006 (575 hráčů).

Tato studie třídí evropské hráče podle systému hodnocení od 1 do 5:

- 5 – Superstar, vítěz trofeje v NHL hvězdné kategorii (např. Forsberg, Lindstrom, Jágr)
- 4 – Star (např. Koivu, Ohlund, Marian Hossa)
- 3 – Závažní NHL hráči, hrají v každé hře (např. Zedník, Sturm, Holmstrom)
- 2 – Okrajoví hráči, časté výpady a nasazení (např. Petr Buzek, Denis Shvidki, Branislav Mezei)
- 1 – Neúčinní, okrajoví hráči vedlejší ligy

Závažný výzkum 621 Evropanů přinesl následující výsledky:

- 62,5 % (388 hráčů) jsou nedůležití, méně důležití anebo podprůměrní (se známkou od 1 do 3)
- z těchto hráčů 133 nikdy nehrálo NHL zápas
- 46,1 % (286 hráčů) se vrátilo do Evropy, aniž odehrálo 400 zápasů (údaj k 25. 9. 2006)
- 88 % hráčů s prodlouženým pobytem (nad 100 her) ve vedlejší lize jsou hráči nedůležití, méně důležití anebo podprůměrní (se známkou od 1 do 3)
- 86,9 % hráčů, kteří mají za sebou nejméně jeden rok v CHL jsou hráči nedůležití, méně důležití anebo podprůměrní (se známkou od 1 do 3)

V závislosti na výsledcích průzkumu tato studie tvrdí toto:

- a) NHL podepisuje smlouvy s příliš velkým počtem málo účinných hráčů (se známkou 3 anebo nižší), kteří potom hrají okrajovou roli v NHL. Tito hráči pak zabírají v NHL nebo ve vedlejší lize místo, na kterém by mohl hrát severoamerický hráč stejné úrovně; současně jejich domácí evropské kluby pociťují s jejich odchodem do zámoří citelné prázdno místo. Tato studie chce dokázat, že zdravý poměr severoamerických a evropských hráčů je 80/20³ (80% Američanů, 20% Evropanů, namísto dnešního poměru 70/30).

Prodloužený pobyt ve vedlejší lize neznamená pro hráče lepší šanci na úspěch v NHL. Výzkum ukázal, že počet hráčů, kteří stráví dlouhý časový

- úsek ve vedlejší lize, který následně promění v úspěch v NHL (hráči se známkou 3+ a vyšší), je minimální.
- b) Evropský hráč vrcholového talentu (hráč se známkou 3+ a vyšší), je běžně tak dobrý, že se dostane rovnou na rozpis hráčů NHL. I hráč sám i klub získávají delším tréninkem hráčských dovedností v domácím evropském klubu před jeho odjezdem do zámoří a NHL.
 - c) Hráčům, jejichž odchod do NHL se uspěchá a nejsou ještě na přestup dostatečně zralí, to ublíží ve vývoji.
 - d) Účast hráčů v CHL neznamena pro hráče lepší šanci na úspěch v NHL. Evropští hráči, kteří zvolí cestu CHL mají často krátké a průměrné kariéry v NHL a většinou získají hodnocení 3 anebo nižší. Velký počet těchto hráčů se nikdy do NHL nedostane a vrátí se do Evropy bez iluzí a jako horší hráči, než když odjžděli.
 - e) Představy a argumentace scoutů a agentů, kteří tvrdí, že *brzký odjezd do Severní Ameriky a účast ve vedlejší lize anebo CHL zlepšují šance hráčů na smlouvu v NHL*, jsou mylné.

Výše uvedené body naznačují, že smlouvy se podepisují s příliš mnoha Evropany a:

- a) tito buď mají sice potenciál vstoupit do NHL, ale nejsou na vstup dostatečně připraveni
- b) anebo potenciál vstoupit do NHL nemají vůbec.

2. DŮSLEDKY PLYNOUCÍ ZE STÁVAJÍCÍ SITUACE

Důsledkem výše zmíněné situace je snížení růstu úrovně hráčů v evropských ligách, jelikož evropské kluby předčasně angažují nedostatečně připravené hráče, aby nahradily hráče, kteří se příliš brzy přesunuli do Severní Ameriky, anebo podepsali smlouvy příliš rychle bez potřebných zkušeností pro NHL. Tím se přirozeně nepřiměřeně zkracuje doba na doplnění nových talentů. To má negativní efekt jak pro evropské týmy, tak pro hráče i pro NHL; ta má stále menší výběr hráčů z Evropy, jak řady tamních prvotřídních hráčů řídnu.

Tímto nechceme říci, že 62,5 % hráčů nižších kategorií by mělo být okamžitě vyřazeno z NHL a nahrazeno severoamerickými hráči. Avšak s ohledem na stávající situaci by měl začít v NHL proces vedoucí k poměru 80/20 s maximálním počtem Evropanů ve vedlejších ligách 10–20 hráčů namísto dnešních 60–70. S větší pečlivostí při scoutingu a s větší trpělivostí při podpisech smluv je možné snížit počet méně kvalitních hráčů (se známkou 3 a nižší). Uprázdňovaná místa v NHL je možno zaplnit kanadskými hráči rekrutovanými z CHL a Američany rekrutovanými z NCAA.

Když se podaří snížit počet evropských hráčů s klasifikací 1,2 a 3 v NHL i ve vedlejších ligách, tito hráči mohou mít velký význam pro své evropské kluby. Tímto se zvedne úroveň evropského hokeje a budou se rozvíjet další talenty s potenciálem pro budoucnost v NHL. Z toho plyne, že snížení počtu Evropanů v NHL bude pro ni prospěšné.

V rozhovoru pro tuto studii řekl jeden z nejrespektovanějších NHL scoutů situovaný v Evropě:

„Podle mého názoru se v posledních letech kvalita evropské ligy zhoršila. Bezpochyby je to zaviněno odlivem hráčů do Severní Ameriky, kde jejich talent pobyttem ve vedlejších ligách nemá nikdy šanci dospět. Konstantním problémem v Evropě je nedostatek vzorů pro nové perspektivní talenty. Jsem naprosto přesvědčený, že tenhle nedostatek mladých talentů ovlivní budoucí rekrutování Evropanů do NHL.“

Většina evropských klubů však ochotně akceptuje jako fakt, že jejich nejlepší hráči odcházejí do NHL jak kvůli osobnímu rozvoji, tak i z důvodů získání finanční nezávislosti. Mnoho evropských klubů se rádo pyšní kvalitou svých programů a svými schopnostmi vychovávat hráče NHL kalibru.

Jeden z evropských ředitelů sportu a rozvoje hráčů významného klubu (který má přes 40 svých hráčů draftovaných anebo s podepsanou smlouvou pro NHL) řekl v interview pro tuto studii:

„Nám nevadí, když od nás rovnou do NHL odejde některý plně připravený hráč. My mu pogratulujeme, popřejeme hodně štěstí a jsme pyšní, že jsme prokázali kvality našeho programu výchovou hráče, kterého jsou kluby NHL připraveny angažovat. Ale je alarmující, když NHL podepíše smlouvu s minoritními hráči, kteří jsou nepřipraveni, ať už z našeho, anebo z ostatních klubů naší ligy. Tito hráči buď jednoduše potenciál pro NHL nemají, anebo mají před sebou ještě dlouhou cestu. Nám je jasné, že tito hráči nemůžou do NHL a oni, samozřejmě, skončí v některé vedlejší lize. Podle našeho názoru je pro budoucnost hráčů daleko lepší zůstat s námi další rok či dva, protože u nás věnujeme daleko více úsilí a času rozvoji hráčů.“

Ve věci spravedlnosti je nutno podotknout, že evropské hokejové kluby také profitují ze šance hráčů přestoupit do NHL, protože tato šance v porovnání se situací v 60. a 70. letech slouží jako významná motivace pro jejich juniory. Většina evropských hokejových juniorů ve věku 10–16 let řekne, že jejich cílem je dostat se do NHL (od 16 let výše jich spousta začne vnímat realitu). Největším problémem zůstává, že příliš mnoho hráčů s limitovaným potenciálem pro NHL odejde a další, kteří by potenciál měli, odejdou příliš brzy.

Jedna skutečnost se z této debaty často vytrácí, především na straně médií, fanoušků a dalších lidí v severoamerické hokejové komunitě, a to že přední evropské hokejové kluby vychovávají talenty jak pro své vlastní potřeby, tak pro potřeby NHL, i když tento pozdější účel není jejich hlavním cílem. Například přední finský klub Kärpät Oulu přišel za poslední dvě sezony o sedm svých nejlepších hráčů, kteří přešli do NHL. Je nutno respektovat evropské kluby za to, že cílem jejich programů je nalézt a vychovat hráče tak, aby vyhrávali národní šampionáty; jejich snahy naplnit tento účel nejsou o nic menší, než snahy kteréhokoliv NHL klubu o výchovu hráčů kvítězství ve Stanley Cup. Mandátem evropských klubů, který je jim dáván jejich fanoušky, členy a sponzory, je podávání špičkových výkonů v národním šampionátu. Jejich mandátem není výchova hráčů pro NHL. Toto se stalo realitou díky požadavkům NHL na kvalitu hráčů a na jejich potřebu zaplnit ročně kolem 970 míst. Většina klubů tuto skutečnost akceptuje a smířila se s ní. Co však potřebují od svých amerických protějšků, je větší porozumění pro své potřeby, jelikož odmítají fungovat jen jako dodavatel talentů do NHL.

Evropské ligy dodali do NHL za posledních 10 let neproporcionální množství hráčů (25–30 %, čili 260–300 lidí), jelikož NHL podepsala před začátkem každé sezony smlouvy

se 45–70 Evropany (s výjimkou sezony 2004/2005). Celkový počet Evropanů, kteří každoročně hrají v severoamerických profesionálních ligách se pohybuje mezi 330 a 350 hráči, s 50–70 Evropany ve vedlejších ligách.

Sohledem na zájem o hokej, který panuje v Kanadě a USA, na velké množství registrovaných hráčů a na ohromné množství hokejových ringů, je logické, že kanadské a americké systémy by se měly větší mírou podílet na výchově hráčů pro NHL. (Viz. strany 16–18.)

Jak CHL, tak NCAA jsou svou podstatou organizace pro rozvoj hráčů, v nichž hráči ukončí pobyt při dosažení určitého věku (20–22 let). Americká hokejová liga (AHL) a další vedlejší ligy v Severní Americe již přijaly svoji úlohu výchovných lig, které hostí přidružené NHL týmy.

Zde je na místě znovu zdůraznit, že tato studie v žádném případě nechce omezovat volný pohyb profesionálních hráčů nebo jim bránit v dosažení jejich cílů, ať už jsou jakékoliv.

Účelem je naznačit všem zainteresovaným skupinám cestu, která se jeví, vzhledem ke zkušenostem a datům sesbíraným od začátku 70. let, jako realisticky uskutečnitelná, a jejímž cílem je rozumným rozvojem a výchovou evropských hráčů zaručení jejich finální úspěšnosti v NHL.

Dále je důležité upozornit na následující:

- Talentovaný a správně vychovaný hráč, který má v sobě potenciál pro NHL, v NHL nakonec skončí bez ohledu na to, jakou cestou půjde.
- Hráč, který v sobě NHL potenciál nemá, anebo má, ale nemá patřičný „drive“, se do NHL buď nedostane, anebo dostane a stane se okrajovým hráčem, bez ohledu na to, jakou cestou půjde.

Tento výzkum dále ukáže, že i talentovaný a vzdělaný hráč s NHL potenciálem a motivací může nakonec skončit se známkou 3 anebo nižší, byť jeho potenciál byl původně vyšší, pokud on sám nebo někdo rozhodující o jeho náběru rozhodne v některé důležité fázi hráčova rozvoje špatně.

Generální Manager NHL St. Louis Blues a dřívější hráč v USA olympijském týmu a GM různých amerických národních týmů Larry Pleau prohlásil v červenci 2006 v rozhovoru pro Sports Illustrated: „Nikdy jsem neviděl hráče, který by šel dolů pomalu, ale zato jsem jich spoustu viděl jít nahoru příliš rychle.“

Když se pro potřeby této studie dělaly rozhovory s různými lidmi napojenými na NHL, např. se scouty, s klubovými funkcionáři, atd., následovaly často dvě velice podobné a téměř obranné odpovědi.

1. „Když se klukovi podaří zahrát si šest her v NHL a splní si tak svůj sen, no tak co, když už pak dál nedosáhne a přesune se do některé vedlejší ligy?“
2. „Proč by Evropané neměli hrát v Americe ve vedlejších ligách a splatit tak svůj dluh, stejně jako to dělají jejich američtí spoluhráči?“

První odpověď je pokusem o úhybný manévr. Jestliže potenciálem některého hráče bylo odehrát pouhých šest her v NHL a ne víc, pak není co dodat. Jestliže ale hráčův potenciál byl vyšší, a to dostat se do skupiny hráčů 3+ a tento hráč nakonec odehrál jen šest zápasů a skončil, pak něco bylo špatně. Jedním z hlavních důvodů této studie je umožnit evropským hráčům maximální rozvoj jejich talentu.

Odpověď na druhou otázku zní: Cílem náběru Evropanů do NHL není „splacení dluhu“, ale cílem je, aby tito hráči odehráli v NHL alespoň 400 zápasů. „Splacení dluhu“ a delší pobyt ve vedlejší lize zřídka vede ke 400 NHL zápasů.

Cílovou skupinou pro tuto studii jsou národní členské asociace IIHF a jejich manažeři pro rozvoj mladých talentů, dále evropské kluby s afiliací s IIHF a jejich manažeři a trenéři mládeže, agenti a sami perspektivní mladí potenciální NHL hráči, jejich rodiče, NHL, její generální manažeři, personální ředitelé pro nábor hráčů a jejich evropští scouti.

Cílem je vytvoření širšího povědomí o problému, které povede ke snahám o lepší proporcionální vyváženost Evropanů v NHL. Hráči se známkou 3+ by šli do NHL, zatímco hráči s hodnocením 3 a nižším by zůstali v Evropě až do rozvoje svého potenciálu a připravenosti vstupu do NHL.

3. HISTORICKÝ VÝVOJ

Příliv Evropanů do NHL v masivních počtech se datuje do začátku 70. let. Švédové Thommie Bergman, Borje Salming a Inge Hammarstrom byli první, kteří v NHL odehráli celou sezonu 1972/1973. Zhruba 15 let byl nábor prováděn většinou mezi Švédy a Finy (první Evropané nemuseli být draftováni, aby s nimi mohla být podepsaná smlouva) a teprve s prolomením „železné opony“ na konci 80. let se začali hráči rekrutovat i z řad Rusů, Čechů a Slováků. Pouze pět států se podílí na většině evropských hráčů v NHL, a to Česko, Finsko, Rusko, Slovensko a Švédsko. Od poloviny 90. let jsou tyto země zastoupeny v NHL dvoucifernými čísly. Hráči z ostatních evropských zemí (Německo, Švýcarsko, Rakousko, Bělorusko, Kazachstán, Litva, Ukrajina, Norsko, atd.) jsou zde zastoupeny pouze v jednociferných číslech.

Od roku 1995 činí počet Evropanů v NHL 25–30 procent.

Od roku 2000 je rozpis rezerv Evropanů v NHL následující:

2000/2001: 280 Evropanů z celkového počtu 990 hráčů, 28,3 %
CZE 70, RUS 69, SWE 47, FIN 34, SVK 29, UKR 7, GER 6, SUI 3, LAT 3, LTU 2, POL 2, NOR 2, KAZ 1, BLR 1.

2001/2002: 293 Evropanů z celkového počtu 968 hráčů, 30,3 %
CZE 78, RUS 62, SWE 53, FIN 42, SVK 32, GER 6, LAT 6, UKR 4, POL 2, KAZ 2, LTU 2, SUI 1, NOR 1, AUT 1, BLR 1.

2002/2003: 293 Evropanů z celkového počtu 984 hráčů, 29,7 %

CZE 80, RUS 65, SWE 58, FIN 38, SVK 30, GER 6, LAT 5, POL 2, KAZ 2, SUI 2, UKR 1, LTU 1, NOR 1, AUT 1, BLR 1.

2003/2004: 300 Evropanů z celkového počtu 1018 hráčů, 29,5 %

CZE 76, RUS 64, SWE 53, FIN 37, SVK 35, GER 7, UKR 5, KAZ 4, LAT 4, SUI 4, AUT 3, BLR 2, LTU 2, NOR 2, POL 2.

2005/2006: 263⁴ Evropanů z celkového počtu 961 hráčů, 27,37 %⁵

CZE 65, RUS 51, SWE 47, FIN 39, SVK 32, GER 8, SUI 4, BLR 3, AUT 3, LAT 3, POL 2, KAZ 2, FRA 1, NOR 1, UKR 1, LTU 1.

Nejvyšší podíl Evropanů byl v NHL v sezoně 2001/2002, a to třetina hráčů.

Pohledem na nedávné NHL vstupní drafty zjistíme, že zhruba třetina vybraných perspektivních hráčů je z Evropy, roky 2000, 2001 a 2002 jsou výjimky. V roce 2001 byl téměř každý druhý draftovaný hráč Evropan.

Nedávná historie Evropanů v draftu NHL:

1996: 58 (z 241) hráčů draftovaných (9 kol) – 24,1 %

1997: 63 (z 246) hráčů draftovaných (9 kol) – 25,6 %

1998: 75 (z 258) hráčů draftovaných (9 kol) – 29,1 %

1999: 94 (z 272) hráčů draftovaných (9 kol) – 34,5 %

2000: 123 (z 293) hráčů draftovaných (9 kol) – 42,0 %

2001: 142 (z 289) hráčů draftovaných (9 kol) – 49,1 %

2002: 124 (z 291) hráčů draftovaných (9 kol) – 42,6 %

2003: 103 (z 292) hráčů draftovaných (9 kol) – 35,3 %

2004: 97 (z 291) hráčů draftovaných (9 kol) – 33,3 %

2005: 57 (z 230) hráčů draftovaných (7 kol) – 24,8 %

2006: 70 (z 213) hráčů draftovaných (7 kol) – 32,9 %

4. PODPISY SMLUV S NADMĚRNÝM POČTEM EVROPANŮ OKRAJOVÉHO VÝZNAMU

Předmětná skupina této studie (621 Evropanů, kteří hráli v NHL nebo přidružených vedlejších ligách v letech 2000/2006) je rozdělena do tří skupin⁶:

1. Zkušená skupina: Hráči, kteří strávili významný počet let ve vrcholné evropské lize před odchodem do Severní Ameriky a nehráli déle ve vedlejší lize: 173 hráči.
2. Skupina vedlejší ligy: Hráči s prodlouženým pobytem (více než 100 zápasů) ve vedlejší lize a krátká kariéra ve vrcholné evropské lize: 242 hráči.
3. CHL skupina: Hráči s minimální zkušeností z přední evropské ligy a nejméně jednou sezonou v CHL: 183 hráči.

To, že se delší čas strávený přípravou v hlavní evropské lize příznivě odráží v hráčově budoucím úspěchu v NHL, je možno demonstrovat na následujících číslech:

- Ze zkoumané skupiny 621 osob bylo 117 hráčů identifikováno jako úspěšní nebo velmi úspěšní hráči se známkou 3+ anebo vyšší. Z nich plných 102 (87,2 %) pochází ze skupiny č. 1 – Zkušeni. Průměrná známka hráčů v této skupině je 3,47.
- Z 2. skupiny vedlejší ligy pouze 6 z 242 hráčů mělo známku 3+ anebo vyšší. Z nich 213 (88 %) hráčů bylo identifikováno jako neúčinní, okrajoví nebo podprůměrní. Průměrná známka v této skupině je 1,76.
- V CHL Skupině č. 3 pouze 9 ze 183 hráčů mělo hodnocení 3+ anebo vyšší. Z nich 159 (86,9 %) hráčů bylo identifikováno jako neúčinní, okrajoví nebo podprůměrní. Průměrná známka v této skupině je 1,66.

Další klíčová čísla demonstrující nadřazenost zkušené skupiny:

- Průměrný čas těchto hráčů strávený ve vrcholové evropské lize před odchodem do Severní Ameriky činil 4,2 let.
- Průměr 534,6 NHL zápasů.
- 95,5 % všech zápasů odehraných v Severní Americe bylo v NHL (tzn. minimální čas strávený ve vedlejších ligách).

Tato čísla důrazně poukazují na to, že talentovaní a dobře připravení evropští hráči (s potenciálem 3+, 4, 5) a s 2–5 lety přípravy ve vrcholné evropské lize se mohou stát důležitými hráči NHL, aniž by před tím trávili delší čas ve vedlejší americké lize. Pro tyto hráče není cesta přes CHL možnou variantou.

Další výzkum cílové skupiny analyzoval cestu Evropanů, kteří podepsali smlouvu s NHL potom, co strávili minimálně 1 rok v CHL. Výzkum ukázal, že z celkového počtu 183 hráčů CHL 165 (90,2 %) odešlo hrát na nejméně jednu sezonu do AHL, zatímco pouze 18 (9,8 %) hráčům se podařil přímý přestup z CHL do NHL. Ze skupiny 165 hráčů zapadajících do této šablony pouze 14 hráčů (8,5 %) mělo známku 3+ anebo lepší. Průměrná známka těchto 165 hráčů byla 1,44.

Z toho vyplývá, že pokud hráč odehraje nejméně jednu sezonu v CHL, má méně než 10 % šanci, že se vyhne zařazení do skupiny hráčů s průměrem 1,44, nejnižším mezi všemi skupinami.

Tato čísla bezpochyby poukazují na fakt, že Evropané, kteří přijdou do NHL přímo z Evropy jsou na tom daleko lépe než ti, kteří se lopotí v CHL a v dalších vedlejších ligách.

Tato čísla naprosto odporují tvrzení, že Evropané se nejdříve potřebují přizpůsobit Americe a americkým způsobům hry ve vedlejších ligách, než se z nich mohou stát úspěšní hráči NHL.

Jeden evropský scout, který se účastní náběru talentů pro NHL již více než 20 let, uvedl v rozhovoru pro tuto studii: „Příliš mnoho Evropanů odsud odchází příliš brzy. Ještě jsem neviděl hráče, který by něco zmeškal, když o rok, o dva prodlouží svůj pobyt na domácí

půdě, odehraje pár národních šampionátů a odjede, až když je náležitě připraven. Vždycky jim radím – jestli si nejsi jistý, tak počkej.“

Míra talentu a potřebná doba pro přípravu se liší hráč od hráče. Supertalent jako např. Ilya Kovalchuk (grade 5) mohl odejít do NHL okamžitě po svém draftu. Mats Sundin (4+) potřeboval jenom jeden rok v Evropě od svého draftu, aby se z něj okamžitě stal důležitý hráč NHL. Ale hráčů se známkami 4+ a 5 je málo a velká většina, která eventuálně dosáhne tohoto hodnocení, potřebuje ke svému rozvoji daleko více času.

Dva hráči, kteří pronikli do NHL v sezoně 2005/2006, slouží jako příklady píle a trpělivosti v rozvoji svých talentů:

- Alexander Ovečkin měl za sebou 4 roky v ruské profesionální lize, 2 IIHF Světové šampionáty a jeden Světový pohár v hokeji, než odehrál svůj první zápas v NHL. Jeho 52 gólů a 54 asistencí k dosažení 106 bodů svědčí o tom, že to byly dobře investované roky v jeho kariéře před NHL.
- Henrik Lundqvist odehrál 5 sezon ve švédské elitní lize a jako část švédského týmu se zúčastnil 3 světových šampionátů, než si ve věku 23 let a po 5 letech od svého draftu zahrál svůj první zápas v NHL a okamžitě se stal hvězdou. (Lundqvist také zničil další mýtus – že evropský brankář se musí nejdříve naučit americkou hru ve vedlejších ligách).

Na seznamu dalších hráčů, jejichž kariéry v NHL byly postaveny na moudrosti v kvalitní přípravě, a kteří se mohou prokázat podobnými zkušenostmi před NHL, se objevuje např.: Daniel Alfredsson (4+), Peter Bondra (4+), Pavel Bure (5), Sergej Fedorov (5), Peter Forsberg (5), Marian Gáborik (4), Martin Havlát (4), Milan Hejduk (4), Bobby Holík (4), Jaromír Jágr (5), Kenny Jonsson (4), Darius Kasparaitis (4), Saku Koivu (4), Alexej Kovalev (4+), Jere Lehtinen (4), Nicklas Lidstrom (5), Henrik Lundqvist (4), Fredrik Modin (4-), Alexander Mogilny (4+), Markus Naslund (5), Mattias Ohlund (4), Alexander Ovečkin (5), Joni Pitkanen (4), Petr Prucha (3+), Daniel & Henrik Sedin (3+), Teemu Selanne (5), Alexej Jašin (4), Henrik Zetterberg (4), Alexej Žamnov (4), Alexej Žitnik (4) a Sergej Zubov (4+).

5. HRÁČI V DŮCHODU PODPORUJÍ TVRZENÍ TÉTO STUDIE

Při analýze 93 hráčů, kteří již kariéru v NHL ukončili, a kteří v ní odehráli nejméně 400 zápasů, následující čísla jsou paralelou výzkumu předešlé cílové skupiny 621 hráčů:

- 72 z 93 hráčů (77,4 %) buď nikdy neodehráli jediný zápas ve vedlejší lize, anebo tam strávili minimum času – méně než 10 zápasů.
- Pouze 4 hráči se někdy zúčastnili zápasu v CHL: Valerij Bure (grade 3+), Krzysztof Oliwa (2), Esa Tikkanen (4 zápasy)⁸ a Vitalij Jachmeněv (2+).
- I při odhlédnutí od extra nedobrovolných let sovětských hráčů nuceně strávených v evropských ligách (až do kolapsu Sovětského Svazu jim nebylo dovoleno odjet do NHL), průměrný čas strávený v evropských ligách před odjezdem do NHL byl 5 let.

- 45 z 93 hráčů mohou dostat známku 3+,4, nebo 5. Z této skupiny výborných hráčů byl v CHL pouze Valerij Bure. Celkový počet zápasů odehraných touto elitní skupinou 45 hráčů ve vedlejších ligách byl 66, z toho 51 zápasů bylo odehráno jednou dvojicí těchto hráčů – Ulf Samuelson (36 zápasů) a Esa Tikkanen (15).

Jednotný model ve skupině hráčů, kteří již ukončili aktivní kariéru úspěšných Evropanů v NHL s více než 400 zápasy na kontě byl následující:

- a) 4–5 let ve vlastním evropském klubu před vstupem do NHL.
- b) Zkušenosti z národního týmu během těchto 4–5 let.
- c) Téměř žádná vedlejší liga nebo CHL po příjezdu do Severní Ameriky.
- d) Okamžitý význam v týmu NHL.

Průměrná délka NHL kariéry v této skupině s hodnocením 3+, 4, nebo 5 byla 12,8 roku.

6. „PŘIZPŮSOBENÍ SE“ JE PRO MODERNÍ HRÁČE POMĚRNĚ BEZVÝZNAMNÁ OTÁZKA“

V době, kdy spousta hráčů ze skupiny, která již odešla do důchodu, v NHL debutovalo, existovalo mnoho rozdílů mezi tím, jak se hrálo v NHL a v Evropě. Tak velké byly rozdíly mezi nimi, že v sedmdesátých a osmdesátých letech se jednalo takřka o dvě různé hry (velikosti hracích ploch, rozdíly v rozhodování a v pravidlech). Většina hráčů z této skupiny nikdy před podpisem smlouvy do NHL nehrála na hrací ploše NHL.

Ale hráči svýše zmíněnou šablonou kariér před NHL, a samozřejmě vybaveni dostatečným talentem a zkušenostmi, i přesto byli schopni hladkého přechodu na severoamerický způsob hry a nepotřebovali žádnou dlouhou dobu na přizpůsobení.

V současnosti se NHL a evropské ligy sobě blíží daleko více než v době prvních evropských pionýrů. Většina mladých hráčů, kteří podepíší smlouvu s NHL, už mají za sebou zkušenosti z malé hrací plochy (mnoho se jich zúčastní mezinárodních zápasů v Severní Americe ještě před tím, než podepíší vstup do NHL). Vlivem častějších výměn hráčů mezi Severní Amerikou a Evropou, a zvláště pak v důsledku nedávného vzájemného přizpůsobování ve výkladech pravidel mezi NHL a IIHF, jsou rozdíly stále menší.

Široce rozšířeným omylem je názor, že Evropané vstupující do NHL se nejdříve potřebují „přizpůsobit“, aby mohli hrát „americkým způsobem“. I kdyby se této studii nemělo podařit nic jiného, alespoň by měla rozptýlit tento bludný mýtus, pod jehož pláštíkem se posílají předčasně naverbovaní Evropané do vedlejších severoamerických klubů a sedmnáctiletým hráčům se radí odjezd do CHL.

Faktem je – od Borje Salminga po Henrika Lundqvista, Alexandera Ovečkina, Jussi Jokina a Alexandera Steenathata – hráč nepotřebuje o nic delší přizpůsobení, než jakého se mu dostane během prvního tréninkového campu NHL a toho, jak se bude muset přirozeně přizpůsobit v průběhu své první NHL sezony.

7. EVROPA NENI SCHOPNÁ PRODUKOVAT HRÁČE PRO NHL VE STÁVAJÍCÍM TEMPU

Nelze zpochybňovat fakt, že Evropané mají v NHL velký vliv. Rozdělení (založené na rozpisech NHL v sezoně 2005/2006 a zahrnující i hráče ve vedlejších ligách, v celkovém počtu 329 hráčů) na pět kategorií s ohledem na kvalitu hráčů ukázalo následující výsledky:

Superstars (grade 5)	4 %
Stars (grade 4)	6 %
Závažní hráči (grade 3)	44 %
(Důležitější hráči, grade 3+)	20 %
Okrajoví, neúčinní hráči (grade 1, 2)	45 %

Deset procent hráčů je v kategoriích Superstar/Star (grade 5, 4), zatímco ostatní jsou rozdělení mezi průměr (3) a okrajové a nezajímavé hráče (1, 2).

V letech 2000/2006 podepsala NHL před zahájením každé sezony smlouvy se 45–70 Evropany. Pouze nízké procento z nich mělo v NHL okamžitý potenciál a naprostá většina se do NHL v prvním roce nedostala a byli posláni do vedlejších lig.

V tříletém období smlouvy o přestupu hráčů mezi IIHF a NHL v letech 2001–2004, podepsala NHL smlouvy se 194 Evropany.

2001/2002:	73 hráčů
2002/2003:	60 hráčů
2003/2004:	61 hráčů

Když se v červenci 2005 zkoumaly výsledky této 194členné skupiny (s kompletními výsledkovými podklady za období 2001–2004), ukázalo se, že pouze 40 ze 194 hráčů NHL bylo důležitých (hodnocení 5, 4, 3) nebo měli reálnou perspektivu v NHL. Procento úspěchu tak činí 21 % (definice úspěchu v tomto kontextu je umístění na rozpisu NHL).

Zbývajících 79 %, neboli 154 hráči byli rozdělení následně:

- vysoce pochybná další budoucnost v NHL (hodnocení 2 nebo 3-)
- hráči vedlejší ligy (grade 1)
- hráči, kteří se vrátili do evropské ligy

Podobné hodnocení se provádělo v květnu 2005, a to výsledky za první sezony 2004/2005 smlouvy o přestupu hráčů mezi IIHF a NHL, kdy smlouvy s Evropany byly podepsány před zahájením sezony 2004/2005.

- Ze 49 hráčů, se kterými byly podepsány smlouvy, 21 bylo na začátku sezony posláno do Americké hokejové ligy, z nich dalších osm bylo přesunuto dále do méně důležitých lig, jelikož nebyli považováni za dostatečně schopné pro AHL.

- Ze 49 hráčů jich v průběhu sezony 2005/2006 24 nikdy neodehrálo jediný zápas v NHL, dalších 7 z nich byli v NHL náhradníci, kteří odehráli 10 nebo méně zápasů.
- Ze 49 hráčů se jich pouze 9 (18 %) zúčastnilo 60 nebo více zápasů, aby se tak mohli považovat za hráče s plným NHL potenciálem.

Čísla z let 2005/2006 dále ukazují:

- a) NHL nepotřebuje přijímat 45–70 Evropanů každý rok, protože tento počet nevyužije efektivně.
- b) Evropské ligy nejsou schopny vyprodukovat tolik kvalitních hráčů, aby jich bylo každoročně pro NHL připraveno 45–70.
- c) Evropské kluby nejsou schopné každoročně nahradit ve vlastních řadách 45–70 hráčů hráči stejných nebo podobných kvalit, čímž se postupně neustále snižuje kvalita zápasů.

Změny v regulích NHL–NHLPA pro sezony 2005–2011, shrnuté v dokumentu Collective bargaining Agreement (CBA), týkající se nábory Evropanů ukazují prvotní znaky toho, že smluv s nedostatečně připravenými evropskými hráči by mohlo přibývat.

Dle předchozích regulí CBA si mohly kluby NHL po draftování evropského hráče zachovat jeho NHL práva bez časového limitu. NHL kluby mohly po draftování trpělivě sledovat postup hráče a podepsat s ním smlouvu až v době, kdy byl pro NHL připraven. Podle nových regulí musí NHL klub podepsat smlouvu s hráčem do dvou let od jeho draftu, jinak na něj ztratí práva.

Díky těmto novým regulím, tak raději než by o něj přišli, mnohé NHL kluby raději přistoupí k podpisu smlouvy s hráčem, i když jsou si vědomy, že tento ještě není pro NHL připravený. Zkušenosti ukazují, že mnohým hráčům nestačí dva roky po svém draftu ani na to, aby se dostatečně zorientovali v evropské vrcholové lize, natož aby byli připraveni pro NHL.

I když mnohé kluby jsou si vědomy, že pro mnohé hráče je na přestup příliš brzy a nechávají je a) u jejich mateřského evropského klubu další rok, anebo b) podepíší s nimi smlouvu, ale vrátí je jejich klubu, když je z jednoho tréninkového campu jasné, že hráč ještě není připravený, faktem zůstává, že mnoho jich stále podepisuje smlouvy příliš brzy, a pak nevyhnutelně končí ve vedlejších ligách.

Ve dvou sezonách od zavedení nových pravidel CBA (smlouvy uzavřené před zahájením sezony 2005/2006 a před 2006/2007) uzavřely týmy NHL smlouvy s velkým počtem mladých slibných Evropanů, kteří jsou okrajovými hráči, procházejí rozvojem ve svých mateřských klubech a ještě mají před sebou dlouhou cestu před dosažením NHL kalibru. Tyto nejisté smlouvy jsou nezdravým produktem nových pravidel CBA.

8. CESTA EVROPSKÝCH HRÁČŮ K ŽÁDOUCÍ KARIÉŘE NHL

Je zjevné, že s mnohými Evropany, kteří skončí jako nižší 3, 2 a 1, jsou smlouvy podepsány na základě draftů (mnohdy i nadraftovaných v prvních třech kolech), spíše než na základě podrobné analýzy hráčových schopností.

Příklad: Klub NHL draftuje hráče v jeho 18 letech. V době, kdy je tento hráč draftován, je odhad jeho budoucího hodnocení jako 3+ hráč. Z jakéhokoliv důvodu, hráč nesplní očekávání anebo potřebuje delší čas pro svůj rozvoj.

V mnoha případech je jeho stávající situace ignorována a smlouva je uzavřena i tak. Důsledkem je nepřipravený hráč, který potřebuje delší čas pro rozvoj, a který e najednou ocitne v klubu NHL.

V rozhovoru pro tuto studii řekl Kanadčan Dave King, jeden z nejúspěšnějších trenérů světa a bývalý hráč, nacházející se v IIHF Dvoraně slávy:

„Příliš mnoho Evropanů se pokouší prorazit do NHL v okamžiku, kdy ještě jasně nejsou připraveni. Většina klubů NHL raději podepíše smlouvu s perspektivním Evropanem a doufá, že změna prostředí udělá své. Z mé zkušenosti týmy radši ignorují realitu, jestli je hráč připraven, anebo ne, přivezou si ho do AHL a doufají v zázrak.“

Samozřejmě existují i případy, kdy se klub vzdal svého práva na podpis smlouvy s hráčem po jeho draftu.

Často se stává, že hráči obdrží špatné rady od svých agentů, kteří jsou sami pod tlakem z NHL podepsat smlouvu s hráčem bez ohledu na jeho nepřipravenost.

Hráči jsou často přesvědčováni, že odchodem do vedlejší americké ligy se stanou hvězdami NHL rychleji, než když zůstanou doma a budou tvrdě trénovat. Někteří funkcionáři evropských klubů jsou znepokojeni tím, že hráče láká použít cestu přes vedlejší ligu jako zkratku do NHL. Tyto zkratky však fungují jen zřídka. (Samozřejmě hráče mohou vést k podpisu smlouvy s NHL i finanční důvody.)

Ale přes mnoho špatných přestupů jsou zde i povzbuzující příklady vítězství rozumu. Osmnáctiletý finský talent Perttu Lindgren (narozen v srpnu 1987) byl v roce 2005 draftován Dallasem a jeho smlouva s NHL byla podepsána na konci jeho prvního roku ve finské lize, kde byl jmenován „Rookiem roku“. V červnu 2006 Lindgren prohlásil: „Když se mi nepodaří proniknout do sestavy Dallasu, na sezonu 2006/2007 se vrátím zpátky do Ilves. Je mi teprve 18 a jak můj klub, tak i já si myslíme, že pro můj rozvoj bude lepší pokračovat doma ve finské lize místo v AHL.“

Hráči, kteří dosahují závažného statusu v domácím klubu zřídka sáhnou po „zkratce“ a „rychlém řešení“. Raději sjistotou počkají, až jsou úplně připraveni, aby mohli svůj potenciál v NHL plně využít, a to jak svými schopnostmi, tak po finanční stránce.

Don Baizly, agent z Winnipegu, který reprezentuje evropské hráče už téměř 35 let, řekl v rozhovoru pro tuto studii:

„Bezesporně je jasné, že daleko větší úspěšnosti v NHL dosáhli z mých hráčů ti, kteří odložili svůj odchod do Severní Ameriky až do doby jejich plné připravenosti na NHL. Podle mé zkušenosti se nejúspěšnějšími v NHL stali ti, kteří nesáhli po možnosti

přechodu do NHL při první příležitosti. Saku Koivu, Jere Lehtinen, Teemu Selanne a Peter Forsberg jsou všechno klienti, kteří odjeli do NHL při první možné příležitosti.“

Analýza předchozích kariér hráčů NHL, kteří skončili jako hráči hodnocení 3+ a výše v obou skupinách, zahrnující jak 93člennou skupinu již v hráčském důchodu, tak současnou skupinu 621 hráčů, přinesla následující výsledky:

- a) Nadějný hráč NHL je typicky důležitý hráč v národních U18 a U20 týmech. (I když je pravda, že mnoho důležitých hráčů NHL se vyvíjí pomaleji a později. Většina hráčů je draftována klubem NHL díky jejich úspěchu v IIHF Světovém U18 šampionátu. Na světovém šampionátu U20 je již převážná většina nadraftována.)
- b) Po svém debutu v domácí lize (mezi 18–20 roky) hráči většinou stráví 2–4 roky v domácí lize a spoustou tréninkového času na ledě před podpisem smlouvy do NHL.
- c) Budoucí úspěšný hráč NHL často hraje za národní senior tým jednu či více sezon a zúčastní se světového šampionátu, kde může poměřit svůj talent a schopnosti se světovými špičkami.

9. JAK MÉNĚ BY BYLO VÍCE – PRO VŠECHNY

V ideální situaci, tak aby NHL nepřišla o svůj hvězdný status a zároveň evropské kluby měli dostatek času na doplnění svých talentů, by NHL podepisovala smlouvy průměrně s jedním Evropanem na každý tým (30 hráčů). Když se vezme v úvahu přirozená fluktuace hráčů (Evropané vracující se do Evropy), celkový počet Evropanů v NHL by se zredukoval ze současných cca 30 % (260 hráčů) na 20 % (180–190 hráčů) s celkově menším počtem hráčů ve vedlejších ligách.

Dlouhodobě by toto bylo přínosem pro všechny zúčastněné:

1. NHL by stále získávala nejlepší Evropany a neztrácela tak hvězdný status.
2. Evropské ligy, jejich týmy a národní týmy by netrpěly každoročním dlouhodobým odčerpáváním talentů a tím se vyhnuly negativnímu efektu na úroveň hry v celém evropském systému.
3. Více času na doplnění odčerpaného evropského talentu by dávalo více možností k výchově hráčů s hodnocením 3+ a výše a následně větší šanci těmto hráčům být úspěšní v NHL.
4. Hokej Kanada a USA hokej by dostaly možnost umístit větší počet vlastních hráčů v NHL a tím i posílit národní týmy. Tento bod, zároveň s bodem č. 2 by byl pozitivním krokem pro posílení mezinárodních soutěží.
5. Jelikož 24 z celkového počtu 30 týmů NHL jsou umístěny v USA, nárůst podílu hráčů narozených v USA⁹ se zdá logický.

Při analýze faktorů, které vytvářejí hokejové talenty (hráčská základna, hustota hracích ploch) je zajímavé porovnat, jak vypadají Kanada a USA ve srovnání s pěti hlavními evropskými hokejovými mocnostmi (oficiální IIHF čísla byla předložena národními federacemi příslušných zemí):

Severní Amerika

Kanada

Hrací plochy: 3000 (vnitřní), 11 000 (venkovní)
Registrovaní hráči: 552 040

USA

Hrací plochy: 1900 (vnitřní), 300 (venkovní)
Registrovaní hráči: 453 299

Celkem plochy: 4900 (vnitřní), 11 300 (vnější)
Celkem: 16 200
Celkem registrovaní hráči: 1 005 339

Evropa

Česko:

Hrací plochy: 152 (vnitřní), 22 (venkovní)
Registrovaní hráči: 87 130

Finsko:

Hrací plochy: 220 (vnitřní), 38 (venkovní)
Registrovaní hráči: 60 811

Rusko:

Hrací plochy: 142 (vnitřní), 3 (venkovní)
Registrovaní hráči: 77 202

Slovensko:

Hrací plochy: 40 (vnitřní), 23 (venkovní)
Registrovaní hráči: 9209

Švédsko:

Hrací plochy: 307 (vnitřní), 144 (venkovní)
Registrovaní hráči: 65 739

Celkem plochy: 861 (vnitřní), 230 (vnější)
Celkem: 1091
Celkem registrovaní hráči: 300 091

Severoamerické země mají šest krát více vnitřních hracích ploch než evropské. Samotné USA mají více než dvojnásobek hracích ploch než 5 největších evropských hokejových zemí dohromady.

V USA je více registrovaných hráčů než ve všech pěti evropských zemích dohromady. Během sezony 2005/2006 pouze 18,6 % (179 hráčů) v NHL bylo narozených v USA, to znamená, že pět evropských zemí s méně hracími plochami a méně hráči mělo více hráčů v NHL než USA.

Avšak současné tendence hovoří pro nárůst amerického kontingentu v NHL, jelikož hráči z USA vstupují do NHL rychlejším tempem než kdokoli jiný.

V sezoně 1994/1995 si osmnáct nových amerických hráčů odehrálo svou první sezonu v NHL. V sezoně 1998/1999 toto číslo vzrostlo na 24 hráčů.

Rozvoj nových amerických hráčů v NHL za poslední 3 sezony (v porovnání s českými¹⁰ hráči v závorkách):

2002/2003: 21 nováčků z US (8 Čechů)

2003/2004: 32 nováčků z US (9 Čechů)

2004/2005: NHL sezona se nekonala

2005/2006: 50 nováčků z US (11 Čechů)

Nedávný rozvoj mladých hráčů v USA (pod patronací Programu národního hokejového týmového rozvoje NTDP) má výrazný efekt na čísla ve vstupním draftu NHL pro rok 2006, kdy byl vybrán rekordní počet 10 v USA narozených hráčů v prvním kole a 17 dřívějších hráčů z programu NTDP celkem. Celkový počet hráčů narozených v USA draftovaných v roce 2006 byl 59 (28 %), tedy o hodně více, než činí současný podíl amerických hráčů v NHL. Díky tomuto trendu posledních let se USA staly mocností jak v IIHF Světovém šampionátu dvacítek, tak osmnáctek a na obou získávají zlaté medaile.

Vzhledem k těmto údajům se odhad, že podíl Severoameričanů, a především hráčů narozených v USA, se může zvýšit na 80 % (oproti 20 % Evropanů), jeví jako reálný.

10. ŽÁDNÉ ZKRATKY – VÝVOJ CHCE SVŮJ ČAS

Než dosáhnou zralosti, hráči potřebují určitý čas pro rozvoj a vypilování základů. Studie, kterou vytvořil v roce 2002 kanadský hokejový kouč George Kingston (po olympiádě v Salt Lake City), uváděla, že základní schopnosti a dovednosti mohou být získány pouze praxí. Například čas, který hráči stráví nácvičkou kontroly puku v průběhu hry, je absolutně nedostačující, protože celkový čas držení puku hráče vysokého kalibru v průběhu hry je kolem jedné minuty a často méně.

„Jestliže superstar hráči mají puk v držení jen jednu minutu, u ostatních je tato doba ještě kratší,“ říká Kingston v průběhu studie. „To ukazuje, že zápasy nedávají hráčům dostatek času na ledě k rozvíjení základních dovedností, jako je bruslení, ani k předávání puku a jeho udržení.“

Kingston tvrdí, že pouze po odehrání 150 až 180 her měl hráč puk v držení jednu celou hodinu.

„Když studujeme úroveň zručnosti zacházení s pukem severoamerických a kanadských hráčů, můžeme s určitostí tvrdit, že nikdy tuto dovednost dostatečně netrénovali“, říká Kingston. „U nás produkujeme prvotřídní hráče pro zápasy, kterým ale chybějí základy. Rozvoj juniorů v Evropě je v tomto směru na daleko lepší úrovni, protože u nich je větší vyváženost mezi časem stráveným tréninkem a při hře.“

Kingston říká, že hráči mladší deseti let potřebují pět hodin tréninku na jeden zápas. Nad deset let věku jsou potřeba 2–3 hodiny tréninku na každý odehraný zápas. V Kanadě a USA se však mezi mládeží tento podíl přibližuje jedna k jedné.

„Tato studie podporuje teorii, že dovednosti se rozvíjejí opakováním. Jestliže se chceme v Severní Americe dožít nárůstu počtu zručných hráčů, musíme přesvědčit naše asociace a programy pro mládež, aby se více věnovaly tréninku a méně zápasům,“ uzavírá Kingston.

Jak zdůrazňuje Kingston, evropské týmy více trénují a méně hrají. Evropský hráč, se kterým byla podepsána smlouva NHL, ale není považovaný za připraveného, tento hráč je poslán do klubu AHL ligy, kde odehraje 80 regulérních zápasů za sezonu, tedy o dva méně než v NHL.

Evropský talent, který si vybere CHL, odehraje 68–72 zápasů za sezonu a bude při tom hodně cestovat.

Naproti tomu v evropské vrcholové lize odehrají hráči 44–60 zápasů a nacestují se při tom méně než Severoameričané. Evropská juniorská liga odehraje 35–40 zápasů za sezonu s průměrným časem stráveným na cestách.

Tento rozdíl Kingston nazývá lepším podílem trénink – zápas.

11. PROČ NENÍ AHL IDEÁLNÍ VOLBOU PRO EVROPANY

Při rozhovorech pro potřeby této studie byla častá jedna otázka: „Proč by se evropská mládež nemohla rozvíjet ve vedlejších ligách, když mladí Severoameričané mohou?“

Jak říká ve své studii George Kingston, jedinou možností, jak si zlepšit své dovednosti, je trénink (repetice), a že tento proces je lepší v prostředí s rovnoměrnějším podílem tréninku a odehraných zápasů. Výhody Evropanů jsou v tomto případě méně odehraných her, méně cestování (s výjimkou Ruska) a více tréninku.

Nejtalentovanější Evropané mohou odejít do NHL a stanou se z nich důležití hráči. Je samozřejmé, že ne ze všech mohou být hráči s hodnocením 4 nebo 5, většina jich zůstane v trojkové kategorii. Rozdíl mezi hráčem 3 a hráčem 4 nebo 5, je talent a dovednosti. Draftovaný hráč NHL ve věku 21 let (a stále hrající v Evropě) s hodnocením 2+ nebo 3- v týmech NHL má stále ještě možnost se rozvinout do kategorií 3+, anebo dokonce 4.

Dobrym příkladem je hráč Ottavy Daniel Alfredsson, který se vyvinul ve vrcholového hráče poměrně pozdě. V jednadvaceti letech byl okrajovým hráčem švédské ligy a byl draftován pozdě, ve svých dvaadvaceti letech (celkově 133., 6. kolo). Svůj první zápas v NHL odehrál ve 23 a následně se, bez odehrání jediného zápasu ve vedlejší lize, vyvinul v hráče s hodnocením 5. V závislosti na výsledcích této studie můžeme předpokládat, že by se nikdy nestal pětkovým hráčem, kdyby byl draftován v 18 letech a poslán do vedlejší ligy.

Hráč potřebuje pro svůj rozvoj trénink, čas a trpělivost. Tuto dobu, kdy se hráč rozvíjí, je ideální prožít v domácím prostředí, které je otevřenější a přístupnější vývoji dovedností.

Klíčová otázka: Které vlastnosti mohou podle mínění klubů NHL Evropané získat pobytem ve vedlejších ligách, a nemohli by je získat na domácí půdě?

Naprostá většina Evropanů draftovaných kluby NHL bývá vybrána kvůli svým základním schopnostem a dovednostem a celkové hokejové inteligenci. Pouze minimum Evropanů je draftováno kvůli specifickým dovednostem, jako je bruslení, střelení penalt, nebo aby sloužili jako „vzory“.

Když je evropský hráč, který se teprve rozvíjí, poslán do vedlejší ligy, další „broušení“ jeho dovedností je ohroženo nebo ztraceno a místo toho je nucen přijmout pravidla, která mu nejsou vlastní. Existuje mnoho příkladů hráčů s potenciálem 3+ anebo 4, kteří přestoupili příliš brzy a odešli do vedlejší ligy na delší dobu. Ti z nich, kterým se podařilo nakonec dostat do NHL, skončili jako 2+ nebo 3 hráči, i když jejich původní potenciál byl vyšší.

Častým důsledkem je, že hráč, kterému je přirozená kreativita a útok, se octne v roli obránce. I když se mu podařil vstup do NHL, netrpělivost agentů, scoutů a často i hráče samotného, připravila diváky a fanoušky o zážitky spojené se vzrušujícím a kreativním hráčem.

Příkladem takové zbytečné přeměny byl třeba Mikael Andersson, který během patnáctileté kariéry v NHL v letech 1985–2000 odehrál celkem 761 zápasů. Byl draftován v prvním kole v roce 1984 ze švédské ligy. V roce 1984 byl Anderson vyhlášen nejlepším juniorem Švédska, jehož aktivity byly zručnost, rychlost a inteligence. Buffalo s ním podepsalo smlouvu na konci jeho jediné sezony ve švédské vrcholové lize ve věku 19 let, kdy měl za sebou pouze málo zkušeností. Jeho prvních pět nebo šest sezon se dělilo mezi NHL a AHL, kdy Andersson odehrál 179 zápasů ve vedlejších ligách. Po sedmi sezonách se natrvalo usídlil v NHL, ale jeho hra prošla změnou. Z hráče s přirozeným talentem a kreativitou se stal vzorový hráč, který v této roli prožil dalších osm sezon.

Je třeba zdůraznit, že skleněná koule neexistuje. Ale zkuste si představit těch spoustu let zpátky, co by se stalo, kdyby Andersson nebyl draftován v 19, ale až ve 22 letech po té, co by strávil ve vrcholné švédské lize tři roky navíc. Pravděpodobně by jeho kariéra v NHL byla kratší, zato však s více góly, delší dobou na ledě a větší finanční odměnou, která by plně kompenzovala jeho pozdější vstup do NHL.

Samozřejmě existuje více příkladů hráčů s touto šablonou, ale jenom málo z nich prokáže takovou odhodlanost a vytrvalost jako Andersson, ve většině případů, když jsou hráči nuceni hrát hru, která není jejich, vrátí se domů.

Shodou okolností, jestliže Andersson byl nejlepší švédský juniorský útok, Calle Johansson byl nejlepší švédský obránce. Zatímco Andersson odešel ze Švédska s pouze jednou odehranou vrcholovou sezonou na kontě, Johansson zůstal déle než tři sezony před vstupem do Buffalo klubu. Johansson je jedním z pouhých šesti Evropanů, kteří v NHL odehráli 17 sezon a přes 1000 zápasů. Když odešel do důchodu, stal se scoutem a teď funguje jako kouč doma ve Švédsku.

„Pro mě ty roky navíc, co jsem zůstal ve Švédsku, byly ohromným přínosem,“ řekl Calle v rozhovoru. Když jsem přišel do Buffalo, přišel jsem tam surčitou zkušeností a sebejistotou. Měl jsem dobré základy. Říkám to znovu a znovu, kdykoliv tohle téma přijde na přetřes – hráč, který v Evropě získal dobré základy a zkušenosti, nepotřebuje žádný čas na „přizpůsobení“ ve vedlejších severoamerických ligách. A jestliže hráč není dostatečně

připravený pro vstup do NHL, měl by zůstat doma a trénovat. Já jsem si dost jistý, že kdybych byl odešel ze Švédska dřív, byli by mě poslali do vedlejší ligy a celá moje kariéra by byla úplně jiná.“

„Když jsem požádán o radu, radím klubům NHL neposílat Evropany do vedlejší ligy, ale spousta jich to stejně dělá. A to je špatně hned třikrát – evropský tým přijde o předního hráče uprostřed jeho přípravy a musí narychlo najít jiného hráče na jeho místo, hráč sám naplno nerozvine své schopnosti pro AHL a, konečně, v AHL zabírá místo, na které mohl být poslán některý americký nebo kanadský talent.“

Jestliže se evropský hráč, který podepíše smlouvu s NHL, po absolvování tréninkového campu do NHL nedostane, NHL by měla využít možnosti, kterou jí nabízí IIHF–NHL smlouva o přestupu hráčů, vrátit hráče zpět jeho evropskému klubu. Některé kluby NHL již této možnosti využily.

I při nesouhlasu s teoriemi o tom, proč vedlejší ligy nefungují dobře jako vývojové stadium pro evropské hráče, následující čísla jsou průkazná:

V cílové skupině 621 hráčů tohoto výzkumu se nachází 242 hráčů s více než stovkou odehraných zápasů ve vedlejší lize. Z těchto 242 hráčů je pouze šest hodnoceno 3+ anebo výše. Tato skupina obsahuje 213 hráčů (88 %), kteří nemají NHL kalibr, jsou okrajoví, nebo podprůměrní.

(Důležitá poznámka: Evropané nejsou vedlejšími ligami nedotknutelní. Jestliže je Evropan považován za připraveného pro vstup do NHL a po podpisu smlouvy se projeví jeho nedostatečná snaha, zájem nebo špatný přístup a tento hráč je následně přesunut do vedlejší ligy, je to v pořádku. Toto tvrzení se vztahuje k přesunu hráčů do vedlejších lig za účelem jejich vývoje.)

12. POSÍLÁNÍ SEVEROAMERICKÝCH NADĚJÍ DO EVROPY

Severoamerický hráč ve věku 20–22 let, který chce budovat hokejovou kariéru, nemá po odchodu ze svého juniorského školního týmu kromě přestupu do vedlejší ligy moc na výběr. Vedlejší ligy vždycky hrály úlohu přirozené základny pro Severoameričany, kteří nemohou učinit přímý krok rovnou do NHL.

Ale nebylo by chytrým řešením posílat severoamerické hráče, kteří ještě nejsou připraveni na NHL, raději do evropských klubů než do vedlejší ligy?
Odpověď na tuto otázku je ano.

Hostování v evropské vrcholové lize rok anebo dva by mohlo být pro Severoameričany velmi prospěšné. Jako výborný příklad poslouží Brian Rafalski, který po absolvování vysoké školy odešel do Evropy (Švédska a Finska), neznámý a nedraftovaný. V Evropě zůstal čtyři roky, pracoval na svém rozvoji a v jeho 26 letech s ním podepsal smlouvu klub New Jersey. Okamžitě se z něj stal důležitý hráč a posléze se stal součástí olympijského týmu v letech 2002 a 2006.

Existuje více příkladů severoamerických hráčů, kteří nastartovali nebo znovu probudili svoji NHL kariéru právě v Evropě. Randy Robitaille byl okrajovým hráčem NHL za šest různých týmů a osm sezon, než odjel do Zurichu do švýcarské ligy mezi dvěma sezonami NHL. Hodně času na ledě, hodně tréninku a téměř žádné cestování ho vzpružilo natolik, že po návratu odehrál v Minnesotě (2005/2006) nejlepší sezonu ve své kariéře.

Tyto a další případy byly všechny zásahem osudu. Spolupráce mezi NHL a evropskými kluby v této oblasti a strategická výměna hráčů by mohly být prospěšné pro všechny. Kluby NHL by měly těsněji spolupracovat s evropskými, které mají lepší programy pro přípravu a rozvoj hráčů. To jsou především ty kluby, z nichž se draftují a uzavírají smlouvy s většinou evropských hráčů. Tyto kluby mají také většinou nejlepší profesionální týmy.

Tím, že by severoamerické kluby posílaly po vzájemné dohodě své budoucí naděje do Evropy, by NHL jednak „kompenzovala“ evropské kluby ze neustálý odliv jejich nejlepších hráčů do Severní Ameriky, ale měla by prospěch i z tzv. „Rafalského faktoru“ – výsledné navrácení vlastního hráče s lepšími dovednostmi a dobře připraveného na NHL. Tato situace by byla výhodou pro všechny strany.

Mladým hráčům NHL s čerstvě uzavřenými smlouvami, kteří normálně stráví pár let ve vedlejších ligách, by tato zkušenost byla velmi prospěšná. Tato skupina hráčů zahrnuje jména jako například Phil Kessel, Jason Spezza, Anton Babčuk, Jani Rita, Mike Cammalleri, Patrick O'Sullivan, Zach Parise, Jan Štátný, Mike Komisarek, Sean Bergenheim, Valtteri Filppula, Tomáš Plekanec a Tomáš Fleischmann.

Jeden evropský funkcionář uvedl v rozhovoru pro tuto studii: „Velice rádi bychom spolupracovali s jedním či dvěma kluby NHL na vzájemné výměně a hodnocení hráčů. V této nové situaci, kdy NHL je nucena uzavřít s hráčem smlouvu do 2 let od jeho draftu, my bychom jenom přivítali, kdyby ho po podpisu smlouvy vrátili našemu klubu k dalšímu rozvoji namísto, aby ho poslali do vedlejší ligy. My bychom je rádi informovali o hráčových pokrocích a tréninku a alespoň bychom mohli tohoto hráče využít další rok či dva. Vidím v tom výhody pro oba kluby.“

13. KLIŠÉ O CHL NESTOJÍ NA REÁLNÝCH ZÁKLADECH

Další mýtus, který je nutno rozptýlit se týká Evropanů, kteří odcházejí do CHL:

„Přitažlivostí CHL pro Evropany je jak rozvrh zápasů, který čítá 68–72 her, tak i zničující cestovní plán, zvláště ve WHL (Západní hokejová liga), který je lépe připraví na tvrdý život v NHL.“¹¹

Tato teorie je natolik propagovaná těmi, kteří draftují Evropany do CHL a agenty, kteří radí hráčům učinit tento krok, že se stala téměř mantrou. Při bližším přezkoumání tohoto tvrzení je však jasné, že co se týče evropských mladých nadějí, jde pouze o klišé a logický kotrmelec.

NHL a další severoamerické ligy od 70. let soustavně rekrutují Evropany proto, že tito s sebou přinášejí jiné prvky hry, prvky specifické evropské kultury. Když Evropan přijde

v 16 nebo 18 letech do CHL, přijme zde jiný styl hry, jelikož v těchto tak důležitých formativních letech mladý hráč trénuje tradiční kanadský hokej.

To není samo o sobě nezbytně špatné. Ale Kanadáné budou vždy lepší v kanadském hokeji než Evropané. Jestliže však chce hráč eventuálně přestoupit do NHL, měl by se zaměřovat na rozvoj těch prvků a stylu, které ho v očích NHL odlišují a tudíž zlepšují jeho šance. Rozvoj těchto prvků je pro něj nejlepší provádět na domácí půdě.

Proč by se teď tedy CHL měla považovat za lepší pro přípravu Evropanů na vstup do NHL, když evropské kluby a jejich program rozvoje hráčů vychoval některé nejlepší hráče NHL a v posledních 5–6 letech neustále zásobuje NHL asi 30 % jejich hráčů?

Junioři z Evropy, kteří mají ambice hrát pro CHL, jsou umístěni do tří hlavních kanadských juniorských lig pomocí CHL Import Draftu. To je separátní systém draftu, který kanadské juniorské ligy dělají zvlášť pro draftování Evropanů, z nichž mnozí již byli draftováni NHL.

Když je evropský hráč nadraftován týmem CHL, často tam také odejde. Protože týmy CHL mají pouze dva výběry Evropanů, před draftem samotným se tým ve spolupráci s hráčovým agentem nejdříve ujistí, že hráč se – jestliže bude nadraftován – zaváže příslušnému týmu. Toto opatření se dělá proto, aby se zbytečně neplýtvalo jedním výběrem na hráče, který pak pozvání odmítne.

Zrovna tak jako výše popsany negativní efekt neustálého odlivu talentů z evropských top týmů do NHL a vedlejších lig, tak i hromadný exodus evropských juniorů má podobný negativní efekt na program rozvoje juniorů, a to nejvíce v pěti špičkových evropských zemích, především v České republice a na Slovensku.

Od roku 1997 bylo 617 Evropanů draftováno CHL a následně jich evropské juniorské programy opustilo 575 z nich. Více než 500 jich přitom odešlo z České republiky a ze Slovenska. To mělo velmi negativní dopad na juniorské programy všech sousedních zemí.

Byť by si evropské kluby přály méně draftů do NHL ze svých středů, draft je nicméně jasným odrazem vysokého standardu programů rozvoje hráčů ve světě. Od roku 2000 byly z České republiky a ze Slovenska draftovány následující počty hráčů: 2000: 25, 2001: 26, 2002: 18, 2003: 18, 2004: 21, 2005: 14, 2006¹²: 11

Jedenáct hráčů je nejnižší počet draftů za jednu sezonu od roku 1989. S výjimkou jediného roku 2004, kdy došlo k jednorázovému vyššímu draftu, můžeme pozorovat stabilní pokles draftů atraktivních hráčů z českých a slovenských klubů.

Jan Filc, kouč Slovenska v době jejich zlaté medaile na Světovém šampionátu IIHF 2002 a nyní manager slovenského juniorského programu o tomto trendu prohlásil: „Přicházíme o mnoho mladých talentů příliš záhy. Vždy se sice najde některý hráč, kterému přesun do CHL prospěje, většina jich však není na přestup připravena ani psychicky, ani fyzicky a většina z nich se tam nijak dál nerozvíjí. Vezmeme-li v úvahu již tak malou základnu slovenských juniorů, ztráta těchto dalších hráčů má viditelný efekt v poklesu úrovně naší juniorské ligy.“

Člen rady IIHF a Hokejové dvorany slávy Murray Costello, který pomáhal založit kanadský rozvojový Program Excellence v osmdesátých letech, řekl: „Naším cílem musí být silný rozvoj hráčů na obou stranách Atlantiku, který dosáhneme tím, že je necháme rozvíjet se doma až do doby, kdy budou připraveni na NHL.“

Z kanadského pohledu není důvod, proč by se rozvrhy týmů CHL měly plnit evropskými jmény, když Hokej Kanada disponuje základnou 441 307 mladých hráčů – největší na světě.

Mladí evropští hráči, kteří zvolí odchod do CHL, ve své absolutní většině nejsou buď dostatečně připraveni, anebo dost dobří, aby získali smlouvu se svým evropským týmem ve věku 17, 18, nebo 19 let. Rozdíl mezi připravenými a nepřipravenými hráči je v úrovni dovedností. Hráč s malou úrovní základních dovedností by měl zůstat v prostředí, které je vytvořené pro trénink, rozvoj a opakování základních dovedností. Poradit mladému hráči, aby toto prostředí opustil a odešel do jiného s absolutně jiným podílem zápas–trénink, je kontraproduktivní.

Je zvláštní, že rozvrh se 72 zápasy, může být považován za přínos pro 16–17letého hráče, který potřebuje tvrdě pracovat na rozvoji základů, a to v kombinaci s vyčerpávajícím programem cest, kde 15–20hodinové přesuny autobusem nejsou výjimkou. Pro hráče, který potřebuje pracovat na rozvoji základů, by se čas promarněný na cestách autobusem mezi 72 zápasy dal strávit daleko užitečněji.

Následující statistiky naprosto nepodporují výše popsanou „přitažlivost“ pro Evropany dostat se do CHL, která je „lépe připraví“ na tvrdý život v NHL.

V cílové skupině 93 hráčů s minimem 400 odehraných zápasů NHL, kteří již odešli do hráčského důchodu, se nacházejí pouze 4 hráči (4 %) s minulostí v CHL. Z těchto 4 hráčů:

1. Esa Tikkanen se vrátil do Finska na 3 roky po tom, co odehrál pouze 61 zápasů v Kanadské juniorské, než potom podepsal smlouvu s Edmontonem. Tento hráč nezapadá do šablony dnešních hráčů, kteří si zvolí cestu přes CHL.
2. Polák Krysztof Oliwa se nehodí do žádné šablony, byl to pouze okrajový hráč, který hrál v juniorských ligách pod úrovní CHL, aby se pak dostal do NHL jako bitkař, na Evropana slušný výkon. Oliwa dal 17 gólů během 410 NHL zápasů, celkem 1447 PIM.
3. Vitalij Jachmenev odehrál 125 zápasů v CHL, následovala nevalná osmiletá kariéra v NHL, než se vrátil do Ruska v roce 2003. S výjimkou Oliwy, je Jachmenev jediný v téhle skupině, kdo dosáhl hodnocení 2+, i přes to, že odehrál více než 400 zápasů NHL.
4. Valerij Bure je z téhle skupiny jediný se „standardní“ CHL kariérou (178 odehraných her, po kterých následovala smlouva s NHL) a jediný, kdo se stal důležitým hráčem s hodnocením 3+.

Shrnutí: pouze jediný Evropan, který „absolvoval“ CHL z počtu 93 hráčů.

Postup, který byl dříve považován za zvláštní, je nyní normou, zvláště pro mladé hráče z České republiky a ze Slovenska.

Výzkum hlavní cílové skupiny 621 evropských hráčů se smlouvou s NHL, kteří hráli v NHL anebo ve vedlejších ligách v letech 2001 až 2006 (včetně hráčů draftovaných v letech 1985–2005), ukázal, že 11,2 % „novodobých“ hráčů s hodnocením 3, 4, nebo 5, hrálo v CHL.

Z této skupiny 621 hráčů může být 233 kariér považováno za průměrné, úspěšné anebo velmi úspěšné v NHL (hráči s hodnocením 3, 4, nebo 5). Zbývajících 388 jsou podprůměrní, okrajoví nebo neúčinní hráči (3-, 2, 1).

Ze skupiny úspěšnějších 233 hráčů 26 prošlo před podepsáním smlouvy s NHL CHL (11,2 %). Což znamená, že 207 nejúspěšnějších evropských hráčů v NHL nikdy nehrálo v CHL. Jestliže cílem hráče je dostat se do NHL, proč zvolit cestu 11% úspěchu přes CHL, když ta druhá cesta má úspěšnost 89 %? Z této skupiny 26 hráčů je 17 z České republiky, odkud pochází naprostá většina evropských hráčů, kteří zvolí cestu přes CHL.

Bližším pohledem na tuto 26člennou skupinu zjistíme, že pouze 3 hráči měli status důležitosti v NHL (hodnocení 4–5), a to Zdeno Chára, Marian Hossa¹³ a Petr Nedvěd. Všichni 3 odehráli v CHL zanedbatelný počet her. Chára odehrál 49, Hossa 53 a Nedvěd 71.

Jestliže má hráč na to, by se dostal do NHL, dostane se tam bez ohledu na cestu, kterou zvolí. Je nasnadě, že jedna sezona v CHL nezměnila předurčenou cestu pro hráče jako Chára, Hossa, nebo Nedvěd.

Další klišé, po kterém se často sahá při pokusech o ospravedlnění přesunu mladých hráčů do CHL: „Když bude hráč hrát v Severní Americe, bude pro scouty a agenty snadnější si ho vytipovat a lokalizovat, než kdyby byl v Evropě.“

Toto je ale opravdu klišé. Faktem totiž, je, že absolutní většina z téměř tisícovky Evropanů, kteří hráli v NHL byla nalezena a draftována v Evropě. Scouting NHL má v Evropě síť více než stovky scoutů, kteří pokryjí celou Evropu od srpna do května, od zápasů juniorů, přes čtyřnárodní turnaje U18 a U20, až po IIHF Světové šampionáty osmnáctek a dvacítek. To je dobrá síť s malými oky, kterými moc neproklouzne. Jak říká ředitel pro evropský scouting ve Finsku Goran Stubb: „Evropský vysavač NHL je vcucne docela pěkně.“

Může někdo vyjmenovat jediného evropského hráče, který přišel o draft do NHL tým, že zůstal v Evropě? Jednoduchá pravda je, že kdo není scoutován, není dostatečně dobrý.

Po tom, co tato studie dokázala, že cesta přes CHL je pro mladé evropské naděje, které touží po úspěšné kariéře v NHL, irelevantní, je třeba vzít v úvahu další dva faktory:

- a) Počet Evropanů, kteří odejdou do CHL, aby tam byli draftováni ve srovnání s těmi, kteří zůstanou v Evropě.
- b) Proč je ve většině případů CHL pro mladé Evropany špatnou cestou?

Průzkum byl proveden ve všech vstupních draftech NHL od roku 2000. Následující čísla ukazují počty Evropanů draftovaných z řad CHL ve srovnání s draftem provedeným přímo z řad evropských klubů:

Euro	Celkem	z CHL	Procent
2000:	123	16	13 %
2001:	142	19	13,5 %
2002:	124	11	8,8 %
2003:	103	10	9,7 %
2004:	97	10	10,3 %
2005:	57	9	16 %
2006:	70	6	9 %
Průměr:			11,42 %

Při analýze těchto čísel je nutno vzít v úvahu následující: V rámci jednoho velmi dobrého evropského juniorského týmu se vyskytne v průměru jeden hráč s NHL potenciálem každé dva roky. Na jednu třídu (22 hráčů) připadnou v průměru 2 hráči, kteří mají potenciál na draft a na to, aby se z nich stali pravidelní hráči v evropské lize. I ve velmi dobrém evropském juniorském programu 19–20 hráčů nikdy nebude hrát vrcholovou profesionální hokejovou ligu. V Evropě je asi 70 klubů s juniorskými programy, které jsou pravidelně schopny produkovat hráče s NHL potenciálem. Manageri a trenéři CHL a často i agenti lákají mladé Evropany do CHL pod záminkou, že jejich tři hlavní juniorské ligy jsou šité na míru k přípravě hráčů pro NHL.

Počet Evropanů draftovaný NHL z řad CHL týmů – v porovnání s počty Evropanů draftovanými z Evropy – nepodporuje tuto teorii, že odchod do CHL zvýší šanci Evropana na draft klubem NHL.

Hlavní výzkum CHL ukazuje, jak se daří Evropanům, kteří jsou draftováni CHL import draftem, s ohledem na jejich budoucnost jako potenciál pro NHL. Výzkum se zaměřil na šestici import draftů CHL v letech 1997–2002. Celkem 394 Evropanů bylo vybráno 58mi kluby CHL. Z těchto 394 jich 54 nikdy do CHL neodjelo, to znamená, že v těchto letech hrálo CHL 339 Evropanů.

269 (79,4 %) z nich nikdy neodehrálo jediný zápas NHL a z nich 262 se vrátilo do Evropy, mnozí z nich již v důchodu, anebo v nižší lize, anebo rekreačním hokeji.

Ze zbývajících 20,6 % hráčů (70 ze 339), kteří hráli v NHL, jich 18 mělo hodnocení 3 nebo vyšší nebo mají šanci dostat se do kategorie 3 a vyšší a odehrát nejméně 400 zápasů NHL. To činí 18 hráčů (5,3 %) ze 339, kteří mají slušnou naději odehrát 400 zápasů NHL.

Z ostatních 52 hráčů, kteří hráli v NHL, jich je 46 hodnoceno známkami 1 nebo 2 a 26 z nich se již vrátilo do Evropy.

Z 18 hráčů, kteří se v NHL „zabydleli“, pouze jediný je považován za hvězdu NHL, a to Marian Hossa (hodnocení 4) – viz strana 27 a vysvětlivky, proč Hossa nezapadá do šablony Evropana, který zvolil cestu přes CHL.

Převažující důvod, proč si Evropané zvolí cestu přes NHL, je větší příležitost k draftu do klubu NHL. (To platí o mladých evropských hráčích, kteří odejdou do CHL, bez předchozího draftu do NHL. Velký počet mladých Evropanů, kteří přijdou do CHL klubů, už byli nadraftováni NHL.) Tato studie dokazuje, že tato teorie je nesmyslná. Ze 339

hráčů, kteří hráli CHL po svém draftu do CHL v letech 1997–2002, jich 168 (téměř 50 %) nikdy nebylo draftováno NHL.

Tato čísla odporují tvrzení, že odchod do CHL připraví Evropany na „tvrdý život“ v NHL. Srovnání mezi Evropany v systému CHL a Evropany, kteří odešli do NHL přímo ze svého evropského klubu, dokazuje, že kvality pozdější skupiny jsou podstatně vyšší.

Je důležité, aby manažeři a agenti CHL poskytli tato čísla evropským mladým talentům a jejich rodičům při rozhodování, zda zvolit cestu přes CHL, kteří je jim prezentována pod záminkou, že cesta přes klub CHL je nejschůdnější cestou ke kariéře v NHL, zatímco příležitost zůstat v jejich mateřském klubu je odmítána.

Několik agentů bylo dotázáno, jestli někdy podnikli nezávislý průzkum poměru úspěchu cesty do NHL přes CHL vs. zůstat doma další 1–3 roky. Žádný z nich nikdy průzkum neprovedlo.

14. PROČ DÁVÁ VĚTŠÍ SMYSL ZŮSTAT DOMA

Alexander Ovečkin je plakátovým příkladem odpovědi na otázku (viz strana 28) – proč je ve většině případů CHL pro mladé Evropany špatnou cestou?

Když Alexander Ovečkin odehrál svůj první IIHF Světový šampionát dvacítek v kanadském Halifaxu (v prosince 2002), zeptali se ho na tiskové konferenci, jestli bude uvažovat o přesunu do CHL v příští sezoně (2003/2004). Ovečkin ve svých 17 letech hrál již druhý rok v profesionálním hokejovém klubu Dynamo Moskva v týmu ruské ligy a byl tou otázkou překvapen. Protože nechtěl zabřednout do dlouhé odpovědi, která by mohla ztrapnit dotazujícího se reportéra, odpověděl jednoduše „ne“.

Ovečkinova odpověď se odvíjela z následující logiky: Proč by měl on, ve věku 17 let, již druhým rokem hráč profesionální ligy, kde má možnost každý den trénovat s profesionály a dostávat vrcholový trénink v osvědčené organizaci, přejít v následující sezoně na úroveň juniorského hokeje?

To by bylo zvláštní rozhodnutí a velký krok zpátky v jeho profesionální kariéře. Toto slouží jako ilustrace, proč CHL není ta správná volba pro vrcholný evropský talent a člověk nemusí být pouze v privilegovaném Ovečkinově postavení, aby to bylo zřejmé.

Jako červená čára se line historii sportu (bez ohledu na to, jakého) ve vztahu k neobyčejně nadaným sportovcům fakt, že všichni od raného věku soutěžili se staršími sportovci. Wayne Gretzky hrál s dvanáctiletými ve svých deseti letech, s šestnáctiletými, když mu bylo 14 a v šestnácti letech hrál na IIHF Světovém šampionátu dvacítek. Sportovci nadprůměrných talentů vždy hrají se staršími, protože složitost této úlohy jim pomáhá plně rozvinout svůj speciální talent.

Evropští talenti s hodnocením 3, 4, nebo 5 většinou obdrží svoji první smlouvu s evropským profesionálním týmem ve věku 18–19 let. Extra talenty mají místa v rozpisu těchto týmu již od svých 17 let a takoví Ovečkinové (velmi zřídka) se alespoň zúčastňují

profesionálních tréninků od 16 let. Junior často kombinuje hru i trénink mezi oběma – juniorským a profesionálním týmem.

Struktura evropského hokejového klubu (kluby často sdružují programy U16, U18 a U20 pod stejnou střechou jako profesionály) umožňuje slibnému talentu, aby se postupně zařadil do profesionálního programu.

Tento proces většinou probíhá následovně:

- ++ 16letí: Mimosezonní trénink (na suché zemi) s profesionály, popřípadě účast v předsezonním tréninkovém campu. V sezoně s juniorským týmem.
- ++ 17letí: Hráčův program většinou kombinuje trénink s juniory a s profesionály. Když se hráč slibně rozvíjí, může dostat šanci zahrát si v ligových hrách s profesionálním týmem, popř. je mu nabídnuta „nováčkovská smlouva“.
- ++ 18letí: Jestliže hráč dělá pokroky, obdrží jednoroční smlouvu u profi týmu. Plně se zařadí mezi profesionály, ale stále ještě smí hrát s juniory, jestliže nestráví v profi týmu dostatek času na ledě.
- ++ 19letí: Hráč buď pokročil dle plánu a zůstane v profi týmu, anebo ne. Pak je odstaven, anebo je mu nabídnut přestup k jinému týmu, kde bude mít více času na ledě.

Toto je významný rozdíl od Severní Ameriky, kde juniorské týmy nejsou součástí klubů NHL a hráči se tak nemohou volně přesunovat mezi juniory a profesionály v tomto tak důležitém období mezi jejich 16 a 19 lety. V Severní Americe je člověk buď junior, anebo profesionál.

Proč by talent, který má příležitost trénovat s profesionály v prostředí s dobrou rovnováhou mezi zápasy a tréninkem, odešel do prostředí, kde může trénovat pouze s vlastní věkovou kategorií, a kde má limitovanou možnost tréninku vzhledem k těžkému rozpisu 72 zápasů a tvrdému cestování?

Existují však i případy, kdy bude Evropan považovat cestu CHL za nejlepší variantu.

- a) Jestliže hráči v jeho 18 či 19 letech nebyla nabídnuta nováčkovská smlouva u profi týmu a jeho trénink a hra budou další sezonu omezeny na juniory, má na vybranou buď zůstat v evropském klubu, nebo odejít do CHL, což v tomto případě může být správná volba.
- b) Jestliže hráč nepochází z evropské vrcholové pětky s nejlepší kvalitou juniorských programů a nemá tak třeba možnost rozvinout plně svůj potenciál – CHL může být správná volba.

Než zvolí CHL, hráči by měli zvážit všechny ostatní možnosti. Jestliže evropský klub nenabídne hráči kontrakt a i přesto ho má za nadějného, měl by mu jeho klub, agent, popřípadě klub NHL, který by uvažoval o jeho draftování, pomoci s přestupem do jiného evropského klubu s dobrým programem pro rozvoj hráčů, který není tak „přesycen“ hráči vysokého standardu. Tímto klubem může být jiný klub v jeho mateřské zemi, anebo klub v jiné zemi, v jiné lize.

Co se týče druhého scénáře (b) – jestliže mladý nadějný talent pochází např. ze Slovinska, Dánska, nebo Rakouska, může se nejdříve porozhlédnout po klubu s dobrým programem

pro rozvoj hráčů v rámci evropské top 5, než bude uvažovat o odchodu do CHL. Někteří hráči, kteří úspěšně použili tento model na cestě za NHL kariérou: Mariusz Czerkawski (Polsko, do švédské ligy), Anze Kopitar (Slovinsko, do švédské ligy), Darius Kasparaitis (Lotyšsko, do ruské ligy), Andrej Kostitsyn (Bělorusko, do ruské ligy), Espen Knutsen (Norsko, do švédské ligy).

Ale v obou případech, jestliže hráč ve scénáři (a) nenalezne jiný evropský klub a hráč ve scénáři (b) nenajde jiný klub v evropské zemi z vrcholové pětky, je vysoká šance, že takový hráč jednoduše není NHL kalibru a volba přestupu do CHL pro něj bude dobrá zkušenost a zážitek, ale pravděpodobně to nebude cesta do NHL.

Ale kromě toho, že cesta přes CHL nijak nezvyšuje hráčovy šance na úspěch v NHL, jsou zde ještě další znepokojující aspekty odchodu mladých evropských talentů do CHL.

Sedmnáctiletý hráč při odchodu ze svého evropského klubu odejde také ze školy (na úrovni střední školy) a většinou pak neodmaturuje. KG Stoppel je managerem juniorského programu rozvoje v Djurgarden Stockholm klubu, který je známý vysokou kvalitou rozvoje juniorů (z tohoto klubu bylo draftováno a/nebo podepsalo smlouvu s NHL 33 jejich nejlepších hráčů):

„Toto je rostoucí problém, který může vážně narušit normální proces našeho rozvoje hráčů. My i další evropské kluby jsme dokázali, že umíme vychovat hráče, kteří se mohou, když jsou dostatečně dobří, dostat rovnou do NHL klubu a stát se důležitými hráči. To nám nevadí. Co nám ale vadí, je 17letý hráč, který má za sebou jeden rok ve švédském juniorském hokeji, a který se má strašně moc co učit, který odejde do CHL s vírou, že to je nejrychlejší cesta do NHL. Tvrdí jim, především jejich agenti a kluby CHL, které je draftují, že tohle je ta správná cesta, i když nemají čísla, kterými by to dokázali. To je smutný odraz celkové netrpělivosti, která v našem světě dnes převládá, kde všechno musí být rychle, dluhy se všude platit nemusí a kde zkratky jsou nová cesta životem. Odjet v 17 do CHL z evropského klubu, kde byl hráč součástí programu a v těsném spojení s profesionály, není krok kupředu, ale stranou. Obecná tendence mezi těmito hráči je, že jejich pohled na sebe sama je poněkud zkreslený. Když se vydají po cestě CHL, celý ten proces obejdou, namísto aby se pořádně a upřímně zamysleli nad vlastními nedostatky. Jednoduše věří tomu, že cestou CHL se dá vyhnout některým důležitým krokům.“

V některých případech není cesta pře CHL pouze krokem stranou, ale krokem zpátky. Velký počet hráčů se po roce nebo dvou vrátí z CHL bez iluzí a jako horší hráči, než byli před odjezdem. Hráči, kteří věří, že CHL je hned vedle NHL, brzy zjistí, že to tak není. A to i přes to, že CHL kluby mají webové stránky podobné stránkám NHL, že mají hezké arény, které jsou plné diváků, fotky hráčů se objevují v místním tisku a zápasy se dostávají na obrazovky.

Častým jevem je i fakt, který potvrdili různí manažeři v rozhovorech pro tuto studii, že hráči vracející se z CHL zpátky do Evropy, si často vyberou jiný klub, než svůj původní a potvrzují tak své nekonformní chování, které ukázali již při svém odchodu.

I když výše zmíněná čísla ukazují, že sedmnáctiletí a osmnáctiletí evropská talenta, kteří jsou součástí dobrého programu pro rozvoj juniorů a chtějí se vypracovat na hráče NHL

s hodnocením 3, 4, nebo 5, mají mnohem lepší možnosti, než je odchod do CHL, je zároveň nutné poukázat na tato fakta:

++ CHL není zlehčována jako liga, ve které se mohou hráči rozvíjet na hráče úrovně NHL, nebo jako liga, kterou hráči použijí jako přestupní stanici a poslední krok před krokem vstupu do NHL – krok, který by hráči stejně chtěli udělat bez ohledu na to, kde strávili čas předtím (např.: Marian Hossa, Marek Svatoš, Andrej Meszaros). A byla to právě CHL, kde dovední hráči jako Wayne Gretzky, Steve Yzerman, Vincent Lecavalier a Joe Sakic rozvinuli svůj talent. A CHL je i tím místem, odkud v posledních letech pochází většina hráčů, kteří se zúčastní IIHF Světových šampionátů U20. Jenže CHL je téměř jedinou možností, jakou má k dispozici mladý 16–17letý Kanadán. Z mnoha důvodů – jak je evidentní z uváděných čísel – ale CHL není tím nejlepším řešením pro talentovaného Evropana.

++ Rok nebo dva strávený v CHL může být pro evropského hráče výbornou životní zkušeností. Poznává novou kulturu, naučí se nový jazyk, dospěje jako člověk a možná zde i získá životní přátelství. A může si ten kus života zde moc užít. Ale tato studie analyzuje tuto situaci z hlediska hokejového a z tohoto pohledu není CHL správnou cestou pro evropského hráče se sny o vstupu do NHL.

Jeden finální rok v CHL, než hráč učiní již předurčený krok do NHL, se dá zdůvodnit „kulturním“ faktem, tím, že se hráč naučí jazyk, zvykne si na novou zemi, jiný způsob života, atd. Toto byly důvody např. Slováka Andreje Meszarose, který strávil v CHL sezonu 2004/2005 před vstupem do Ottawa Senators klubu v sezoně 2005/2006.

Na co se ale nesmí zapomenout – nesmírně talentovaný Meszaros hrál ve slovenské profesionální lize za Duklu Trenčín dva roky, ve věku 17 a 18 let, kde tvrdě piloval svoje základy před tím, než odjel do CHL. Můžeme jenom spekulovat, že kdyby byl zůstal doma ten třetí rok před vstupem do NHL a pokračoval ve svém zdokonalování, namísto odjezdu do CHL, byl by z něj ještě lepší obránce.

V modelu rozvoje přijatého v roce 2005 Hokejem Kanada, je doporučení na snížení počtu Evropanů v CHL týmech ze dvou na jednoho s platností od začátku sezony 2007/2008. Toto opatření je dobré, ale mělo by být jen začátkem k dalšímu snižování počtu Evropanů v CHL. Není důvod, proč v každém z 58 týmů CHL by měla dvě místa být rezervována pro evropské hráče, když na ta místa čeká tolik mladých dychtivých kanadských talentů.

12. POZNÁMKA AUTORA

Nic by nebylo dále od pravdy, než že se tato studie snaží oprášit klišé předsudky a stereotypy – povětšinou na straně evropského hokeje, že Evropané mají dovednosti, zatímco Severoameričané mají jenom tvrdost. Může se stát, že někdo bude této studii přičítat tento skrytý význam. Já se hokeji podrobně věnuji od historického summitu mezi Kanadou a Sovětským svazem v roce 1972 a není pochyby, že úroveň základních dovedností se během této historické éry „moderního hokeje“ dramaticky zvýšila jak mezi Kanadany, tak mezi Američany.

V Kanadě se tak stalo nejvíc díky tzv. Programu Excellence, který byl zaveden v osmdesátých letech. Dnešní reprezentační týmy Kanady, jak na světových šampionátech IIHF, tak na olympiádách, stojí právě tak na základních dovednostech a rychlosti, jako na těch tradičních nedefinovatelných kanadských specifikách, které jim tolik závidějí evropské týmy, a které se nedají ani popsat, ani naučit.

Ve Spojených státech došlo k velkému zlepšení ve školních programech pod hlavičkou USA Programu Národního hokejového týmového rozvoje (NTDP) a tím i k velkému nárůstu základních dovedností mezi americkými hráči do té míry, že americký Národní hokejový tým se pravidelně řadí mezi uchazeče o medaile ve všech mezinárodních soutěžích. Před 15 lety tomu tak nebylo.

S tím, co zde bylo řečeno a po tom, co jsem studoval materiály ohledně rozvoje mládeže i v jiných sportech než v hokeji, obecně převažuje názor, že mladí sportovci s talentem darovaným od Boha dosahují největších úspěchů v případech, že co nejdéle zůstávají v domácím prostředí s důrazem na trénink a rozvoj, spíše než na profesionální soutěžení. Když hovořím o domácím prostředí, nemyslím tím, že 16–17letý hráč se nemůže přesunout z Branfordu do Sault Ste. Marie. Hovořím zde o přesunech typu z Plzně (Česká republika) do Kamloops (Britská Kolumbie), které jsou obtížné a nesmyslné.

Zřídka zmiňovaným aspektem v tomto kontextu je fakt, že jedna z nejzajímavějších a nejvíce vzrušujících stránek hokeje jsou rozdíly ve stylech hry v různých národech a různých hokejových školách, které reprezentují. Kanadané hrají určitým způsobem, zatímco Američané, byť pocházejí z téměř stejné hokejové kultury, hrají trochu jinak. Rusové mají své charakteristiky, Švédí mají své vlastní rysy hry, Češi jsou známí tím, že se ve způsobu hry odlišují od svých krajanů Slováků. A výrazné odlišnosti najdeme třeba ve finském způsobu hry.

Jestliže příliš mnoho mladých talentů projde stejným rozvojovým programem v době, kdy se jako hráči formují, mnohé tyto zvláštní národní prvky ve hře se vytratí. Riskujeme tak, že budeme produkovat hráče, kteří všichni prošli stejnou formou a budou hrát stejně. A to je vývoj, kterému bychom se měli vyhnout.

Když jsem dělal rozhovory s lidmi a sbíral materiál pro tuto studii, uvědomil jsem si, že každá skupina lidí má své vlastní cíle a priority. NHL potřebuje zajistit, aby jejich 30týmový, 970místný rozpis, byl zaplněný hráči. Evropští scouti chtějí dosáhnout uznání od svým managerů za to, že naleznou maximum zajímavých evropských hráčů. Agenti žijí z procent, které dostanou, když jejich klienti podepíší smlouvy. Evropští kluboví funkcionáři si chtějí udržet hráče, jak je nejdéle možné, protože ti jim pomáhají zvítězit v národních šampionátech. Hráči následují své sny o dosažení nejvyšší možné mezinárodní úrovně a o získání maximálních finančních výhod.

A někde mezi tím vším musí existovat spojující prvek, kterým je zájem o budoucnost této naší společné nádherné hry. A – jak jinak – nejlepší budoucnost pro naše mladé talenty.

Szymon Szemberg
Curych, Švýcarsko
září 2006

Poznámky pod čarou:

Strana 1:

¹ CHL je zastřešovací organizací pro tři hlavní kanadské juniorské ligy: Západní hokejová liga (WHL), Ontarijská hokejová liga (OHL) a Hlavní juniorská hokejová liga Quebecu (QMJHL). V této studii použijeme shrnující název CHL.

² 400 odehraných zápasů se obecně uvažuje jako minimální počet pro hokejovou „kariéru“. Průměrná doba potřebná k dosažení 400 her je 6–7 sezon, minimálně 5 sezon. V minulosti bylo 400 odehraných zápasů minimálním požadavkem pro přidělení hráčské penze.

Strana 2:

³ Viz strany 16–18 pro pravděpodobnost zvýšení podílu Severoameričanů v NHL.

Strana 7:

⁴ Zmíněná statistika zahrnuje každého hráče, který odehrál v této sezoně nejméně jeden zápas v NHL. V průběhu sezony 2005/2006 v NHL hrálo ještě o 66 hráčů víc – sesterské týmy v Americké hokejové lize (AHL). Tudiž celkový počet Evropanů na rozpisech NHL byl 329.

⁵ Pokles z téměř 30 % v předvýlukové sezoně 2003/2004 na 27,26 % v povýlukové sezoně 2005/2006, je nutno přičíst tomu, že někteří evropští hráči se rozhodli zůstat nadále v Evropě potom, co zde strávili výlukovou sezonu.

Strana 8:

⁶ Zbývající skupina hráčů se nehodí do žádné skupiny.

⁷ Mnozí hráči v této skupině jsou v počátcích kariéry a mají proto přirozeně odehráno málo zápasů, což zhoršuje jejich průměr

Strana 10:

⁸ Tikkanen odehrál jednu sezonu za juniory v Kanadě než se vrátil do Finska, aby zde dokončil 3 další celé sezony v |FK Helsinky před podpisem do Edmontonu.

Strana 17:

⁹ Srovnání NHL s dalšími hlavními ligami mezinárodních sportů (jako basketbal, házená, fotbal, volejbal a ragby) ukazuje, že neexistuje jiný případ, kdy země hostící absolutní většinu týmů, má tak malé procento zúčastněných hráčů této země, jako má NHL. Pouze 18,6 % NHL hráčů jsou Američané.

Strana 18:

¹⁰ Srovnání s Čechy bylo provedeno proto, že Češi měli v posledních šesti letech v kontingentu NHL největší zastoupení.

Strana 24:

¹¹ Ze článku v Canadian Press, který byl napsán jako reakce na 2006 CHL draft evropských hráčů, kde 58 CHL klubů draftovalo 70 Evropanů ve věku 16 až 19 let.

Strana 25:

¹² I když vezmeme v úvahu, že od roku 2005 se snížil počet NHL draftů z devíti kol na sedm, pokles z 26 draftovaných hráčů v roce 2001 na 11 v roce 2006 je závažný.

Strana 27:

¹³ Hossa nezapadá do šablony evropského hráče v CHL. Hossa odešel do CHL po ukončení jedné kompletní sezony ve slovenské vrcholové lize, kde nasbíral 44 bodů ve 46 utkáních za Duklu Trenčín v letech 1996/1997, a po té, co si zahrál v roce 1997 na IIHF Světovém šampionátu. Nedvěd odehrál v CHL jednu sezonu po té, co utekl do Kanady jako 18letý z komunistického Československa v roce 1989. strávit jednu sezonu v CHL před svým draftem byla jeho jediná možnost.